

1 Interpersoonlijk competent doorlopende coach

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve moet ervoor zorgen dat er in de groepen waarmee hij werkt, een prettig leef- en werkklimaat heerst. Dat is de verantwoordelijkheid van de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve en om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken moet de doorlopende coach interpersoonlijk competent zijn.

Een doorlopende coach die interpersoonlijk competent is, geeft op een goede manier leiding. Zo'n doorlopende coach scheidt een vriendelijke en coöperatieve sfeer en brengt een open communicatie tot stand. Zo'n doorlopende coach bevordert de zelfstandigheid van de leerlingen/deelnemers en zoekt in zijn interactie met leerlingen/deelnemers een goede balans tussen

- leiden en begeleiden
- sturen en volgen
- confronteren en verzoenen
- corrigeren en stimuleren

1

Bekwaamheidseis

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve onderschrijft zijn interpersoonlijke verantwoordelijkheid.

Hij is zich bewust van zijn eigen houding en gedrag én van de invloed daarvan op de leerlingen/deelnemers.

Hij heeft ook voldoende kennis en vaardigheid op het gebied van groepsprocessen en communicatie om een goede samenwerking met en van de leerlingen/deelnemers tot stand te brengen.

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve het volgende doen:

- hij maakt contact met de leerlingen/deelnemers en hij zorgt ervoor dat zij contact kunnen maken met hem en zich op hun gemak voelen
- hij biedt een kader waarbinnen de leerlingen/deelnemers hun eigen leerproces kunnen vormgeven en hij helpt de leerlingen/deelnemers daarbij
- hij scheidt een goed klimaat voor samenwerking met de leerlingen/deelnemers
- hij moet waardevrij zijn in zijn begeleiding van leerlingen/deelnemers en hierbij empathisch vermogen tonen

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve deze kennis hebben:

- hij sluit aan bij de communicatie- en omgangsvormen in de leefwereld van zijn leerlingen/deelnemers en in de (beroeps)praktijk waar zij zich op voorbereiden
- hij is op een theoretisch en praktisch niveau op de hoogte van communicatietheorieën, groepsdynamica en interculturele communicatie en kent vooral ook de implicaties daarvan voor zijn eigen doen en laten en is hierdoor een vraagbaak voor collega's

2 Pedagogisch competent

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve moet de leerlingen/deelnemers helpen een zelfstandig en verantwoordelijk persoon te worden die onder andere een goed beeld heeft van zijn ambities en mogelijkheden. Dat is de verantwoordelijkheid van de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve en om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken moet de doorlopende coach pedagogisch competent zijn.

Een doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve die pedagogisch competent is, biedt de leerlingen/deelnemers in een veilige leer- en werkomgeving houvast en structuur bij de keuzes die zij moeten maken en hij bevordert dat zij zich verder kunnen ontwikkelen. Zo'n doorlopende coach zorgt ervoor

- dat de leerlingen/deelnemers weten dat ze erbij horen, welkom zijn en gewaardeerd worden
- op een respectvolle manier met elkaar omgaan en uitgedaagd worden om verantwoordelijkheid voor elkaar te nemen
- initiatieven kunnen nemen en zelfstandig kunnen werken
- hun affiniteiten en ambities leren ontdekken en op basis hiervan keuzes kunnen maken met betrekking tot hun studie en loopbaan
- dat de leerling/deelnemer zich veilig genoeg voelt om met zijn persoonlijke leer-, emotionele of schoolproblematiek bij de coach aan te kloppen voor begeleiding of hulp

2

Bekwaamheidseis

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve onderschrijft zijn pedagogische verantwoordelijkheid.

Hij heeft voldoende pedagogische kennis en vaardigheid om een veilige leeromgeving tot stand te brengen waarin leerlingen/deelnemers zich kunnen ontwikkelen tot een zelfstandig en verantwoordelijk persoon.

De doorlopende coach realiseert zo'n veilige leeromgeving voor de coachgroep(en) waarmee hij werkt, maar ook voor individuele leerlingen/deelnemers. En hij doet dat op een professionele, planmatige manier.

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve het volgende doen:

- hij vormt zich een goed beeld van het sociale klimaat in een groep, van het individuele welbevinden van de leerlingen/deelnemers en van de vorderingen die zij maken op het gebied van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid
- hij ontwerpt op basis daarvan een plan van aanpak of een benadering om de leerlingen/deelnemers te begeleiden naar een veilig en harmonisch leef- en werkklimaat en om hun sociaal-emotionele en morele ontwikkeling te bevorderen in de richting van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid
- hij voert dat plan van aanpak of die benadering uit
- hij evalueert dat plan van aanpak of die benadering en stelt het zonnodig bij, voor de hele groep en ook voor individuele leerlingen/deelnemers
- hij signaleert problemen en belemmeringen in de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van leerlingen/deelnemers en stelt, eventueel met input vanuit collega's, een passend plan van aanpak of benadering op

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve deze kennis hebben:

- hij is vertrouwd met de leefwereld van zijn leerlingen/deelnemers, hun basisbehoeften, hun verwachtingen, met de culturele bepaaldheid daarvan, en hij weet hoe hij daarmee om kan gaan
- hij is bekend met bedrijfsculturen waar de leerlingen/deelnemers in of na hun opleiding mee te maken krijgen
- hij is bekend met de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van tieners, jongvolwassenen en volwassenen, met de problemen en belemmeringen die zich daarbij kunnen voordoen en hij weet hoe hij die problemen in de praktijk kan signaleren en hoe hij daarmee om kan gaan
- hij is bekend met ontwikkelings- en opvoedingstheorieën, hij is vertrouwd met verschillende opvoedingspraktijken en met de culturele bepaaldheid daarvan; dit alles met name in hun consequenties voor het onderwijs en voor zijn doen en laten als doorlopende coach
- hij heeft kennis van processen van identiteitsvorming, zingeving en waardenontwikkeling bij tieners, adolescenten en volwassenen én van de culturele bepaaldheid daarvan en hij weet welke consequenties hij hieraan moet verbinden voor zijn handelen

3 Didactisch competent

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve helpt de leerlingen/deelnemers zicht te krijgen op wat zij in de samenleving en in de wereld van het werken kunnen verwachten.

Dit is de verantwoordelijkheid van de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve en om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken, moet hij didactisch competent zijn.

Een doorlopende coach die didactisch competent is, creëert een krachtige leeromgeving, onder andere door het leren in verband te brengen met realistische en voor de leerlingen/deelnemers relevante toepassingen van kennis in beroep en maatschappij. Zo'n doorlopende coach

- ondersteunt de leerlingen/deelnemers bij het vormgeven van diens (individuele) leertraject, met bijvoorbeeld mogelijkheden voor leren in en buiten school en leren in de context van de beroepsuitoefening
- motiveert de leerlingen/deelnemers voor hun leer- en werktaken, daagt hen uit om hun leer- en werktaken zo in te richten dat ze betekenis krijgen voor henzelf in hun individuele leertraject
- leert de leerlingen/deelnemers leren en werken, ook van en met elkaar, om daarmee onder andere hun zelfstandigheid te bevorderen

3

Bekwaamheidseis

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve onderschrijft zijn didactische verantwoordelijkheid.

Hij heeft voldoende didactische kennis en vaardigheid om een krachtige leeromgeving tot stand te brengen waarin leerlingen/deelnemers zich op een goede manier de leerinhouden eigen kunnen maken.

De doorlopende coach realiseert zo'n krachtige leeromgeving voor de coachgroep(en) waarmee hij werkt en voor individuele leerlingen/deelnemers. En hij doet dat op een professionele, planmatige manier.

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve het volgende doen:

- hij signaleert leerproblemen en –belemmeringen en stelt, eventueel met input van collega's, een passend plan van aanpak of benadering op

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve deze kennis hebben:

- hij kent op hoofdlijnen de leerinhoud van de vakken of beroepen waarmee hij binnen zijn school in aanraking komt
- hij weet op hoofdlijnen wat en hoe zijn leerlingen/deelnemers geleerd hebben in het voorgaande onderwijs en hoe hij daarop kan aansluiten
- hij is bekend met verschillende onderwijs- en leertheorieën, met verschillende onderwijsarrangementen voor het voortgezet onderwijs en bve en hij weet hoe hij die in praktijk kan brengen
- hij is vertrouwd met hoe leerlingen/deelnemers leren, wat hun leerbehoeften zijn, hoe zij zich ontwikkelen, welke problemen zich daarbij kunnen voordoen en hij weet hoe hij daarmee om kan gaan
- hij heeft kennis van de invloed van taalbeheersing en taalverwerving op het leren en hij weet hoe hij daar in zijn praktijk rekening mee moet houden
- hij heeft een praktische kennis van veel voorkomende leerstoornissen en onderwijsbelemmeringen en hij weet hoe hij daar mee om kan gaan
- hij heeft kennis van processen van identiteitsvorming, zingeving en waardenontwikkeling bij tieners, adolescenten en volwassenen én van de culturele bepaaldheid daarvan en hij weet welke consequenties hij hieraan moet verbinden voor zijn handelen

4 Organisatorisch competent

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve draagt zorg voor organisatorische zaken die samenhangen met het leerproces van de leerlingen/deelnemers in de school en op de leerwerkplek.

Dat is de verantwoordelijkheid van de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve en om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken, moet de doorlopende coach organisatorisch competent zijn.

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve die organisatorisch competent is, zorgt ervoor dat de leerlingen/deelnemers een ordelijke en taakgerichte omgeving treffen. Waar het leren zich op verschillende plaatsen afspeelt (bijvoorbeeld op verschillende plaatsen in de school, stages, leerbedrijf, buitenschoolse projecten) zorgt de doorlopende coach (eventueel in samenspraak met andere begeleiders) voor afstemming tussen die verschillende plaatsen. Zo'n doorlopende coach zorgt er dus voor dat de leerlingen/deelnemers:

- weten waar ze aan toe zijn en welke ruimte ze hebben voor eigen initiatief
- weten wat ze moeten (of kunnen) doen, hoe en met welk doel ze dat moeten (of kunnen) doen
- Kent de wegen binnen de hulpverlening en maakt daar, indien nodig, gebruik van om de leerlingen/deelnemers extra ondersteuning te bieden

4

Bekwaamheidseis

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve onderschrijft zijn organisatorische verantwoordelijkheid.

Hij heeft voldoende organisatorische kennis en vaardigheid om in zijn coachgroepen en zijn andere contacten met leerlingen/deelnemers een goed leef- en werkklimaat tot stand te brengen. Overzichtelijk, ordelijk en taakgericht. In alle opzichten voor hemzelf, zijn collega's en vooral voor de leerlingen/deelnemers helder.

En dat op een professionele, planmatige manier.

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve het volgende doen:

- hij hanteert op een consequente manier concrete, functionele en door de leerlingen/deelnemers gedragen procedures en afspraken
- hij heeft inzicht in de voortgang van de leerling/deelnemers binnen het leertraject en speelt met zijn coaching hierop in

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve deze kennis hebben:

- hij is bekend met de aspecten van (groeps- of) klassenmanagement
- hij is bekend met de organisatorische aspecten van verschillende soorten leeromgevingen in de school en in het leerbedrijf, zoals open leercentrum, werkplekkenstructuur, beroepspraktijkvorming en praktijklessen

5 Competent in het samenwerken met collega's

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve moet ervoor zorgen dat zijn werk en dat van zijn collega's in de school goed op elkaar zijn afgestemd. Hij moet ook bijdragen aan het goed functioneren van de schoolorganisatie. Dat is de verantwoordelijkheid van de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve en om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken, moet hij competent zijn in het samenwerken met collega's (binnen de school).

Een doorlopende coach die competent is in het samenwerken met zijn collega's, levert zijn bijdrage aan een goed pedagogisch en didactisch klimaat op zijn school, aan goede onderlinge samenwerking en aan een goede schoolorganisatie. Dat wil zeggen dat zo'n doorlopende coach

- goed met collega's communiceert en samenwerkt
- een constructieve bijdrage levert aan vergaderingen en andere vormen van schooloverleg en aan de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd om de school goed te laten functioneren
- een bijdrage levert aan de ontwikkeling en verbetering van zijn school

5

Bekwaamheidseis

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve onderschrijft zijn verantwoordelijkheid in het samenwerken met collega's.

Hij heeft voldoende kennis en vaardigheden om een professionele bijdrage te leveren aan een goed pedagogisch en didactisch klimaat van zijn school, aan goede werkverhoudingen en een goede schoolorganisatie.

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve het volgende doen:

- hij deelt informatie die voor de voortgang van het werk van belang is met collega's en hij maakt gebruik van de informatie die hij van collega's krijgt
- hij verspreidt bovenstaande informatie door de organisatie via verslaglegging
- hij levert een constructieve bijdrage aan verschillende vormen van overleg en samenwerken op en buiten de schoollocatie
- hij geeft en ontvangt collegiale consultatie en intervisie
- hij werkt met collega's (onderzoeksmatig) samen aan de ontwikkeling en verbetering van zijn school

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve deze kennis hebben:

- hij is op theoretisch en praktisch niveau bekend met methodieken voor samenwerking en intervisie
- hij is op een theoretisch en praktisch niveau op de hoogte van leerlingvolgsystemen en manieren om zijn eigen werk toegankelijk te administreren
- hij heeft kennis van organisatie- en bestuursvormen voor scholen in het voortgezet onderwijs en bve
- hij is op de hoogte van modellen voor kwaliteitszorg en methodieken voor onderwijsverbetering en schoolontwikkeling

6 Competent in het samenwerken met de omgeving

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve onderhoud indien nodig contacten met de ouders of verzorgers van de leerlingen/deelnemers en met collega's van (leer)bedrijven en instellingen waar zijn school voor het onderwijs en de leerlingen/deelnemerszorg mee samenwerkt. Hij moet er ook voor zorgen dat zijn professionele handelen en dat van anderen buiten de school goed op elkaar afgestemd zijn. Bovendien moet hij eraan meewerken dat de samenwerking van zijn school met die bedrijven en instellingen goed verloopt.

Dat is de verantwoordelijkheid van de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve en om de verantwoordelijkheid waar te kunnen maken, moet de doorlopende coach competent zijn in het samenwerken met de omgeving van de school.

Een doorlopende coach die competent is in het samenwerken met de omgeving zorgt, indien nodig, voor een goede communicatie en afstemming met ouders of verzorgers van de leerlingen/deelnemers. Hij zorgt in overleg met de leerling voor een goede communicatie en afstemming tussen school, leerling en bedrijven of instellingen waar de leerling (in het kader van zijn opleiding) mee te maken heeft. Hij maakt doeltreffend gebruik van het professionele netwerk van de school als het gaat om de opleiding van de leerling of de zorg voor de leerling. Hij gaat verantwoordelijk en zorgvuldig om met de contacten die hij namens de school onderhoudt met de omgeving van de school.

6

Bekwaamheidseis

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve onderschrijft zijn verantwoordelijkheid in het samenwerken met de omgeving van de school.

Hij heeft voldoende kennis en vaardigheid om goed samen te werken met bedrijven of instellingen om hun gezamenlijke verantwoordelijkheid vorm te geven in het opleiden van de leerling.

En hij heeft voldoende kennis en vaardigheid om goed samen te werken met mensen en instellingen die betrokken zijn bij de zorg voor de leerlingen/deelnemers en bij zijn school.

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve het volgende doen:

- hij geeft op professionele manier informatie over de leerlingen/deelnemers aan ouders en andere belanghebbenden en hij maakt gebruik van de informatie die hij van hen krijgt
- hij zorgt in overleg met de leerling en andere betrokkenen voor afstemming tussen het leren in en buiten de school en voor duidelijkheid over ieders verantwoordelijkheid en bijdrage hierin
- hij neemt, indien nodig, op een constructieve manier deel aan verschillende vormen van overleg met mensen en instellingen buiten de school
- hij verantwoordt zijn professionele opvattingen en werkwijze met betrekking tot een leerling aan ouders en andere belanghebbenden en past in gezamenlijk overleg zondig zijn werk met die leerling aan

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve deze kennis hebben:

- hij is bekend met de leefwereld van ouders of verzorgers en met de culturele achtergronden van de leerlingen/deelnemers en hij weet hoe hij daar rekening mee moet houden in zijn doen en laten als doorlopende coach
- hij is op de hoogte van de professionele infrastructuur waar zijn school onderdeel van is
- hij is redelijk bekend met de cultuur en de actuele gang van zaken in het bedrijfsleven waarin zijn leerlingen/deelnemers participeren en weet hoe hij daar als doorlopende coach mee om kan gaan
- hij is bekend met de regelgeving en samenwerkingsprocedures tussen zijn school en bedrijven en instellingen waarmee wordt samengewerkt
- hij weet hoe hij ervoor kan zorgen dat het binnen- en buitenschoolse leren en de interne en externe begeleiding van zijn leerlingen/deelnemers goed op elkaar zijn afgestemd

7 Competent in reflectie en ontwikkeling

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve moet zich voortdurend verder ontwikkelen en professionaliseren. Dat is zijn verantwoordelijkheid en om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken, moet hij competent zijn in reflectie en ontwikkeling.

Een doorlopende coach die competent is in reflectie en ontwikkeling, denkt regelmatig na over zijn beroepsopvattingen en zijn professionele bekwaamheid. Zo'n doorlopende coach streeft ernaar zijn beroepsuitoefening bij de tijd te houden en te verbeteren. Zo'n doorlopende coach

- weet goed wat hij belangrijk vindt in zijn doorlopende coachschap en van welke waarden, normen en onderwijskundige opvattingen hij uitgaat
- heeft een goed beeld van zijn eigen competenties, zijn sterke en zwakke kanten
- werkt op een planmatige manier aan zijn verdere ontwikkeling
- stemt zijn eigen ontwikkeling af op het beleid van zijn school en benut de kansen die de school biedt om zich verder te ontwikkelen

7

Bekwaamheidseis

De doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve onderschrijft zijn verantwoordelijkheid voor zijn eigen professionele ontwikkeling.

Hij onderzoekt, expliciteert en ontwikkelt zijn opvattingen over het doorlopende coachschap en zijn bekwaamheid als doorlopende coach.

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve het volgende doen:

- hij werkt planmatig aan de ontwikkeling van zijn bekwaamheid, op basis van een goede analyse van zijn competenties
- hij stemt de ontwikkeling van zijn bekwaamheid af op het beleid van de school en de ontwikkeling en afspraken binnen het team
- hij maakt bij die ontwikkeling gebruik van informatie van leerlingen/deelnemers en collega's (in school en bedrijf) en ook van collegiale hulp in de vorm van bijvoorbeeld intervisie en supervisie

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de doorlopende coach voortgezet onderwijs en bve deze kennis hebben:

- hij is op de hoogte van actuele ontwikkelingen in het bedrijfsleven en de maatschappij die relevant zijn voor zijn onderwijs
- hij is op de hoogte van de onderwijspraktijk in andere scholen voor voortgezet onderwijs en bve en van actuele ontwikkelingen op het gebied van inhoud, werkwijzen en organisatievormen in het voortgezet onderwijs en bve
- hij is op de hoogte van actuele ontwikkelingen op het gebied van de pedagogiek en de didactiek die relevant zijn voor zijn onderwijs
- hij heeft voldoende gedragspsychologische kennis om zijn eigen gedrag en dat van anderen te begrijpen en te analyseren